

Storvågan – Lofoten kulturarsenter AS
Postboks 152
8309 Kabelvåg

Kabelvåg 7. mai 2012

Nærings- og handelsdepartementet
v/Prosjektleder Framtid i nord – Karin Ibenholt
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Innspill fra Storvågan – Lofoten kulturarsenter AS til Kunnskapsinnhenting – økt satsing på verdiskaping i nord

Med utgangspunkt i prosjektet Lofotfiskets kulturarsenter, ønsker vi å fokusere på hvilke muligheter et kulturnæringsprosjekt byr på for verdiskaping i regionen. Samtidig vil vi peke på utfordringer i regionen og hvilke hindringer vi opplever i planleggingsfasen, og hvordan disse bremser den utviklingen vi sikter mot.

Bakgrunn

Årets Lofotfiske har vært eventyrlig godt, med enorme mengder skrei tatt like utenfor her. Lofotfisket har i mer enn tusen år vært en av de viktigste inntektskildene ikke bare for lokalsamfunnene her i Lofoten, men var i flere hundre år Norges mest lønnsomme næring gjennom tørrfiskhandelen. Og setet for handelen lå nettopp her i Vågan, i middelalderbyen Vágar. På tross av den enorme betydningen dette fisket har hatt for Norges identitet og økonomi gjennom tidene, er Lofotfisket og kulturarven knyttet til det lite formidlet. Det ønsker vi å gjøre noe med.

Lofotfiskets kulturarsenter

Vi vil etablere et nasjonalt senter med utgangspunkt i Lofotfisket, som skal være et informasjons- opplevelses- og kompetansesenter for å løfte fram både den historiske utviklingen av Lofotfisket, kulturarven og naturgrunnlaget, og den betydning fisket har hatt og fortsatt har – og skal fortsette å ha i framtida – både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Senteret skal gi besøkende moderne og interaktive opplevelser av kyst- og fiskerikulturen gjennom Lofotfisket, og i tett samarbeid med eierbedriftene i Storvågan også tilby spissede utstillinger over samme tema gjennom kunst (Galleri Espolin), kulturhistorie (Lofotmuseet) og næringsgrunnlaget i havet (Lofotakvariet). Alt dette i en ramme hvor man kan bo og spise god lokal mat (Nyvågar Rorbuhotell), blant annet basert på skrei.

Prosjektets betydning nasjonalt og regionalt

Midt oppi det eventyrlige fisket vi har opplevd i vinter i Lofoten er tida så absolutt moden for å løfte fram denne betydningsfulle nasjonale kulturarven og viktige samfunnspilaren i Lofoten og kyst-Norge forvørig. Vi vil skape begeistring for Norges kystidentitet, fundert på en fortsatt livskraftig fiskerinæring. Senteret vil bli et nasjonalt utstillingsvindu for en viktig del av norsk fiskerinæring i et internasjonalt og økende reiselivsmarked.

Lokal «næringsklynge» og eksisterende samarbeid

Senteret har sitt utspring i en i Lofoten-sammenheng unik næringsklynge, basert på eksisterende næringsvirksomhet og offentlig eide institusjoner lokalisert i Storvågan – disse er Lofotakvariet, Galleri Espolin, Lofotmuseet/Museum Nord/Kystverksmusea og Nyvågar Rorbuhotell. Aktørene har nylig inngått forpliktende samarbeid om felles markedsføring og ser nødvendigheten og gevinsten av dette i form av kostnadseffektivisert markedsføring og økt salg hos hver aktør. I fellesskap tilbyr vi utstillinger, aktiviteter, servering og overnatting som gir et bredt opplevelsestilbud til besøkende. Med utgangspunkt i eksisterende virksomhet ser man potensiale for å profesjonalisere og utvide samarbeidet. Reiselivet i regionen har et stort potensiale for vekst, særlig i vintersesongen. Et senter for Lofotfisket vil i høyeste grad bidra til å utfylle tilbudet for besøkende også på vinterstid, når andre

aktiviteter har vinterpause, og øke attraktiviteten til området. Senteret vil bli et samarbeidsbasert reiselivsprodukt slik Nærings- og handelsdepartementet etterspør i den nye reiselivsstrategien, og svarer på noen av utfordringene som allerede er skissert for næringa.

Merkevaren Lofoten – mulighetsrommet mellom opplevelsesbasert reiseliv, fiskeri og mat

Senteret vil utnytte spillerommet og mulighetene som ligger i fusjonen av de sterkeste næringene i Lofoten – reiseliv, fiskeri og lokal mat. Styrkingen av disse næringene er spilt inn som et viktig bidrag til ny regional plan for Lofoten (Nordland fylkeskommune), med stort potensiale for økt verdiskaping. Gjennom Lofotfiskets kulturarsenter ser vi at vi kan bidra med både å styrke Norges og regionens identitet knyttet til fiskeri- og kystkulturen og styrke merkevaren Lofoten, som omfatter alle de tre næringene, gjennom å løfte fram Lofotfisket og dets rolle og betydning, også i internasjonal sammenheng.

Behovet for et sterkt kompetansemiljø i Lofoten – samarbeid mellom kunnskapsutvikling og næringsliv

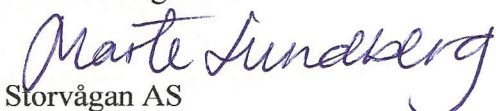
Senteret søker å knytte sterke bånd til kunnskapsmiljøer i regionen, og fasilitere en samarbeidsarena for å samle kompetanse i Lofoten og legge til rette for at relevante forsknings- og utviklingsprosjekter kan ha sitt naturlige møtested og gjerne arbeidssted også i Lofoten. Utstillinger og opplevelser skal være forskningsbaserte, innovative og aktuelle. Det er uttalte behov i regionen for å utvikle og lokalisere kompetansesentra og -klynger i Lofoten, og å legge til rette for samarbeid mellom næringslivet og utdanningsinstitusjoner. Alt dette for å styrke de eksisterende bærebjelkene fiskeri-, reiseliv og matnæringene og gjøre regionen konkurransedyktig og sørge for økt verdiskaping for fremtida basert på de resurssmessige og naturgitte forutsetningene regionen har. Lofotfiskets kulturarsenter vil gjerne være et nav i denne utviklingen.

Utfordringer som sinker eller stopper utviklingsprosjekter

En av utfordringene for regionen er mangel på investeringskapital. Eierbedriftene, Vågan kommune og Nordland fylkeskommune har gått inn med betydelige planleggingsmidler til hovedprosjektet i Lofotfiskets kulturarsenter. Nordland fylkeskommunes bevilgning forutsetter statlig medfinansiering, og prosjektet vil ikke kunne realiseres uten at dette kommer på plass relativt snart. I arbeidet med å søke støtte på nasjonalt nivå har det vært vanskelig å få til en effektiv samhandling mellom departementene. Vi mener et prosjekt av slik nasjonal verdi og størrelse burde realiseres som et spleiselag mellom Fiskeri- og kystdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Miljødepartementet, Kulturdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet, og Nordland fylkeskommune, Vågan kommune samt lokalt og regionalt næringsliv. De fem departementene uttalte sin muntlige støtte til prosjektet i et fellesmøte i 2010, men oppfølging og koordinering i departementene har uteblitt, og vi opplever å bli sendt fra det ene departementet til det andre. Vi ser at en «oppskrift» for hvordan man skal forholde seg til det nasjonale nivå når dette innebærer flere departementer mangler, og sinker prosessen og bidrar til unødig ressursbruk. Vi etterlyser en tydeligere kommunikasjon fra departementene til prosjektet og en ansvarsfordeling departementene i mellom som kommuniseres på tvers – ikke gjennom prosjektet – og som følges opp. Med en bedre interdepartemental samhandling vil flere lokale og regionale initiativ og prosjekter kunne få en raskere saksbehandling på statlig nivå, og dermed raskere oppnå resultater og bidra til økt verdiskaping.

Vi ser med forventning fram til resultatene av kunnskapsinnhentinga og en videre sterk regional involvering i prosessen, og ønsker lykke til med det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Storvågan AS

ved prosjektleder Marte Lundberg

Tlf. 934 26 573